

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Antonii De Escobar Et Mendoza, Vallisoletani,
Societatis Iesv Theologi, Vniversæ Theologiæ Moralis,
Receptiores Absqve Lite Sententiæ nec-non
Problematicæ Disquisitiones ... Tomus ...**

Lugduni, 1652-1663

Caput 22. Circa voti solemnitis Impedimentum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80577](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80577)

197
Validum est.

Validum est omnino matrimonium. Quia re vera tunc matrimonium id non fit absolute in personam liberam ac servilem: nam in facto esse matrimonij utraque persona contrahens est libera. Et qui consenti in aliquid, consentit etiam in id, sine quo illud non potest perfici: sed dominus consentit in huiusmodi coniugium: ergo etiam in libertatem, sine qua illud est invalidum. Igitur non fit absolute inter personam liberam, & personam servituti addictam. Ita Sanchez. l. 7. d. 20. n. 14. citans viginti supra octo Doctores. Filliuc. tr. 10. p. 2. n. 45. & 48. Ochagau. tr. 3. q. 49. n. 18. Bonac. q. 3. p. 1. n. 3. Coninch. d. 3. l. 1. n. 24. & 25. Rebel. l. 3. de matr. q. 3. n. 29.

198
Hec mihi pro. §. si vero decretum, vers. Hoc autem decernimus & vers. si vero. dicitur & eos servos consequi libertatem & matrimonium consistere. Nec obstat lex Regia pro prima sententia citata, solū enim arguit conditores illius fuisse in ea opinione non tamen habet vim legis, quoad decisionem nullitatis matrimonij, bene tamen quoad libertatem servo illi impertiendā. Quod prius sit fori Ecclesiastici, posterius autem secularis. Nec etiam obstat ratio illa. Quia cum statim eodem momento, quo perficitur matrimonium maneat coniux servilis conditionis effectus liber, servitus illa est nullius considerationis, nec obest matrimonij fini nec affert incommoda, ob quæ ius Ecclesiasticum irritavit matrimonium cum errore conditionis contractum.

CAPVT XXII.

Circa Voti solemnitis Impedimentum.

DV BIVM XXIII.

An votum Solemne castitatis in professione Religionis emissum dirimat matrimonium solo iure Ecclesiastico?

199
Solo iure Ecclesiastico dirimitur.

Nolo iure Ecclesiastico dirimit. Quia nulla adeo ratio cogens affirmare, id impedimentum naturali iure esse inductum. Nam traditio rei vel personæ ex iustitia descendens est alterius rationis ab ea, quæ ex religione existit: nec hæc duæ traditiones suapte natura repugnant: nec una alteram expellit. Nam coniugatus potest de licentia alterius coniugis valide profiteri: & sine licentia altero adulterate: & tamē non dissolvitur prior traditio, cum vinculum matrimonij perseveret. Ergo ex eo quod religionis professio consistat in traditione, non sumitur efficax ratio ad concludendum, traditionem postea factam per contractum matrimonij esse irritam. Sic Sanchez lib. 7. dub. 26. numer. 2. quadraginta supra septem referens Doctores. Basil. libr. 7. cap. 12. num. 4. Ochaga. tract. 3. question. 50. numer. 8.

Hdtrad. dub. 1. & diffc. vnic. n. 3. citans Vasquez, Coninch. Bonac. question. 3. p. 1. n. 4. numer. 3. & penes ipsum Reginal. Lessi. Rebel. Villalob. tr. 14. diffc. 7. num. 1. Laym. lib. 5. tract. 10. p. 4. c. 3. num. 1.

Non solo Ecclesiastico, sed etiam iure diuino, & naturali votum solemnne matrimonium dirimat. Quia clare colligitur ex cap. si vis Sac. cro. 17. qu. 1. ubi dicitur, contrahentes post votum solemnne separandos esse verbo Domini & autoritate Canonica: Ergo non solum iure Ecclesiastico, sed etiam verbo Domini, hoc est, iure diuino irritat matrimonium. Et quia huiusmodi votum iure naturali dissolvit matrimonium ratum non consummatum: Ergo à fortiori eodem iure diuino, ac naturalivim habebit irritandi matrimonium cum eo contractum. Ita D. Tho. in addit. q. 53. a. 2. & alibi. D. Bonac. q. 1. a. 2. Sorus. q. 2. a. 2. Valent. 1. 2. d. 6. q. 9. p. 1. n. 5. Henric. l. 1. n. 2. 3. & 7. Cornejo d. 7. dub. 9. Ioan. de la Cruz. q. 4. de matr. art. 3. dub. 3. Philip. de la Cruz. sum. tr. 6. Torrell. l. 1. pract. c. 23. sect. 3. n. 69. Candid. di. quif. 18. a. 4. dub. 2. Machad. l. 3. p. 1. tr. 11. docum. 4. n. 3.

Ego quidem primam sententiam tanquam firmiorem, ac probabiliorem defendo. Quia manente eadem prorsus voti solemnitate, vii. possit Ecclesiam statuere, ne matrimonium subsequens dirimat. Cum enim solus quidam voti solemnitis effectus impediatur, nil prorsus essentia, & solemnitatis, quæ nunc gaudet, amittit. Porro antiquitus professio non dirimebat subsequens matrimonium ut constat. Nam Cyprianus Epist. 11. ad Pompon. rogatus de virginibus quæ post castitatis votum nupserant, quid gerendum esset non eas separari præcepit, sed publicam agere poenitentiam iussit. Et D. August. lib. 9. de bono viduit. c. 9. 10. & 11. probat, fallam esse sententiam dicentium non esse vera coniugia virginum post votum castitatis nubentium. Et in Concilio Ancyran. c. 19. (& refertur c. Quotquot. 27. quif. 1.) & Elibertino can. 13. (& refertur c. Virgines. 27. q. 1.) & Chacedonen. can. 15. (& refertur cap. si qua virgo, question. 1.) Virginibus Sacris quæ post votum continentia nubunt, poena indicitur, nec tamen à nuptiis iubentur semoveri signum igitur est, eo tempore nondum legem Ecclesiasticam editam esse ea irritantem coniugia atque ita, attento iure naturali diuino valida fuisse. Equidem votum solemnne non irritat matrimonium subsequens, quæ ratione votum irritaret: sed quæ ratione est votum solemnne. Cum igitur solemnitas sit ex iure Ecclesiastico c. unico de voto in 6. solo iure Ecclesiastico irritabit.

DV BIVM XXIV.

An votum Sacri Ordinis dirimat matrimonium subsequens solo iure Ecclesiastico?

Non solo iure Ecclesiastico, sed & iure diuino dirimit. Quia c. unico de voto in 6. non solum quiparantur votum solemnne Ordinis Sacri, & professionis. Hoc autem dirimit iure diuino: Ergo & illud. An nō in Sacro Ordine est traditio sicut in professione? Cū igitur votū professionis dirimat

Sect. II. Dubia De Impedimentis. 219

dirimat iure naturæ, eo quod in eo traditio reperiatur: eodem iure dirimet Ordo. Denique quia ordini est diuino annexa castitas muniis Sacerdotibus conueniens, quibus coniugales curæ aduerlantur. Sic Maior in 4. diff. 24. qu. 2. Celaia diff. 37. q. 1. Dicunt esse probabile Balsol. diff. 37. qu. vni. art. 1. & Nicol. de Niffa ad 4. sent. tr. 6. p. 3. de matr. q. 7.

¹⁰³ *Dirimitur solum iure Ecclesiastico*
Solum iure Ecclesiastico dirimitur matrimonium subsequens per Ordinem Sacrum; Ecclesia enim inhabiles reddidit initiatos Sacris ad matrimonium sicut conflagrantes in secundo, & vterioribus gradibus vsque quartus sententia hæc probatur eisdem proferus rationibus, quibus Dubio præcedenti ostendi solo iure Ecclesiastico annexam esse continentiam professioni. Adiderim. Quia hoc votum non est per se & ex natura sua solemne, sed per accidens: (quod apprimè probat Sanch. l. 7. d. 27. n. 17.) Non ergo dirimit matrimonium iure naturali diuino instar voti solemnis per se, quale est professionis votum. Ita Doctores, quos n. 199. retuli. Quæ addo D. Thom. in 4. diff. 37. q. 1. art. 1. corp. Scotum ibi. q. vni. §. Dico igitur. D. Bonau. a. 1. qu. 2. corp. Albert. Mag. ibid. a. 1. Durand. q. 4. n. 4. Palud. q. 1. a. 1. n. 8. & a. 3. n. 19. Supplem. Gabriel. quæst. vni. a. 2. concl. 1. Bellarm. l. 1. Contro. c. 18. Henric. l. 1. c. 5. n. 9. Valent. l. 2. d. 6. q. 6. pun. 5. Manuel. Vega, Petr. de Ledef. Palac. Medina, Gerson. Scot. Capreol. & alij plures, quos refert ac sequitur Sanch. libr. 7. dub. 28. numer. 11. Huic hæreo sententiæ tanquam communi ac veriori. Nam cum votum illud tantum sit solemne per accidens, nullatenus habet, per se dirimere. Id ergo ei ex solo Ecclesiastico iure prohibetur.

DVBIVM XXV.

An sacerdotes Græci videntes matrimonio ante Ordines inito sint sacrilegio rei?

¹⁰⁵ *Nonnulli supponunt*
Suppono (ex veriori sententiâ) nunquam licuisse in Ecclesia siue Latina, siue Græca Sacro ordine prædictis matrimonium inire: eam vero esse differentiam inter Græcos, & Latinos in Sacris Ordinibus constitutos: quod illis post coniugium ad Sacros Ordines accedere, & vti matrimonio antea contracto permittitur: quod Latinis est interdictum. Et Græcis quidem cõcedebatur vñs matrimonij ante ordinem initi præter id tempus, quo Altaris ministerio deservire vel consuetudine vel lege debent. Lege Azorium l. 13. in fin. Moral. c. 13. q. 1. Quæris vero, num Sacerdotes Græci videntes matrimonio ante ordines inito delinquant? Delinquant. Quia id eis permissum est ob eorum ducitiam, tanquam minus malum, instar permissionis lupanarum: Probatur ex Decreto Nicolai I. ad consulta Bulgarorum c. 70. & habetur c. fin. d. 8. vbi consultus à Bulgaris, num Presbyteri habentes vxores sustentandi essent? Sic respondet: *Licet ipsi valde sint reprehensibiles, vñs tamen Deum conuenit inuitari, qui solem suum ori facit super bonos & malos.* At Bulgari semper retinere Græcorum morem. Sic quidam, quos presso nomine refert Azor. l. 13. c. 13. qu. 1. Escob. & Mend. Theol. Moral. Tom. III. P. II.

Minime delinquant. Quia Concil. Lateran. sub Innoc. III. c. 1. clericorum, de vita, & honest. Cleric. dicit. *Qui autem secundum regionis sue morem non abdicarunt copulam coniugalem, si quant. laxi fuerint, grauius puniantur, cum legitimo matrimonio vti possint.* Vbi Gloss. finalis asserit, id dici propter Græcos, qui in Sacris constituti vñtur matrimonio antea contracto. Ita D. Antonin. 3. part. tit. 1. c. 8. post 2. concl. Rosel. v. Impedimentum, imp. d. 1. n. penult. Syluest. v. Matrimonium. 8. q. 12. Azor. citatus. Sorus in 4. diff. 38. q. 1. a. 2. Ludou. Lop. p. 2. Instr. de matr. c. 49. Sanchez l. 7. d. 28. n. 6. plures citans.

Certissimum est Græcos minime delinquentes, dum matrimonio ante Sacros Ordines inito vtuntur. Quia cum lex de Sacerdotum celibatu sit Ecclesiastica, nec sit apud Græcos recepta, nisi modo prædicto, illos non obligabit: eo vel maxime quod sciente Pontifice id effectum sit. Quare textus contrarios intellexerim ducibus vxores post Ordinem Sacrum. Hinc apparet, Dubium hoc omnino dissolui.

DVBIVM XXVI.

An Sacer. Ordo ante rationis vsum susceptus, obliget ad continentiam: & dirimas matrimonium?

¹⁰⁹ *Dirimitur plene*
Obligat ad continentiam, ac dirimit matrimonium. Quia vetum suscepit ille characterem. Sic Palud. in 4. diff. 37. q. 1. art. 1. nu. 14. Supplem. Gabr. diff. 25. q. 1. art. 2. concl. 3. D. Antonin. 3. part. tit. 1. c. 8. Ledef. 2. p. 4. q. 55. a. 4. Ait esse probabile Richard. in 1. diff. 25. a. 4. q. 8. ad 3. & Celaia diff. 25. q. 3.

Nec ad continentiam obligat, nec matrimonium dirimit. Quia ordo sacer non obligat ex natura rei ad castitatem, sed ratione voti ex Ecclesiæ constitutione adiuncti. Votum autem expressum, nedum tacitum quale ordini inest, irritum est, si non voluntariè fiat. At in eo, qui ante rationis vsum initatur Saceris, quamnam potest inesse voluntas? Ita Sanchez lib. 7. dub. 30. numer. 3. Hostiens. sum. tit. de tempo. ordin. n. 11. Syluest. v. Matrimonium, 8. qu. 12. disto 2. Nauar. lib. 1. consil. tit. de iis, que vi. conf. 2. num. 4. Rota in nouissim. parti. 1. decis. 561. num. 6. Palud. in 4. diff. 25. quæst. 3. art. 1. nu. 10. Richard. diff. 37. art. 1. quæst. 1. corp. Almain. diff. 25. q. vni. Sorus ibi q. 1. a. 2. Palac. diff. 25. dub. 1. Henric. libr. 10. cap. 14. num. 3. & libr. 12. cap. 5. num. 9. liter. Q. Azor. libr. 13. cap. 24. quæstion. 9. Manu. tom. 2. sum. cap. 96. num. 4. concl. 4. Barthol. à Ledef. de ordi. dub. 14. Vega 10. 2. sum. cap. 57. casu 7.

¹¹¹ *Hoc mihi verius*
Hoc mihi verius inferenti hinc, posse hunc liberè, si ordine vti nolit, ad matrimonium transire. Quia sola castitas ordini annexa poterat impedire: at nulla ratione ad castitatem tene-

T. 2. DVBIVM

DVBIVM XXVII.

An ordo susceptus post rationis usum, sed ante pubertatem, irritet matrimonium, cum adeptus pubertatem non ratificat?

²¹² Irritat quidem. Quia libera voluntate ad Ordine Sacrum est pro motus. Sic Sotus l. 7. de iust. q. 2. a. 5. Vega 10. 2. sum. c. 57. casu 7. Glos. 6. Pueri. v. Ad Sacros. & c. unico v. Discretionis, de Cler. per salt. promotio. Vbi Anton. n. 4. Cardin. n. 2. q. 1. Bonifac. Clem. fin. nu. 26. & 27. Alex. Carret. l. 3. de spons. c. 3.

²¹³ Non irritat. Quia votum solemne expressum in Religione approbata ante pubertatem emissum, nisi post eam ratificetur, non obligat c. 1. & c. Illud. 20. q. 1. & c. Ad nostrum, de Regular. Ergo nec votum solemne tacitum emissum in Sacri Ordinis susceptione. Ita Sanch. l. 7. d. 30. n. 8. citas Innocent. Hostiens. Ioan. Andr. Abbat. Anchar. Henric. Hugon. Immol. Rebuf. & alios.

²¹⁴ Cum his opinor integrum esse huic matrimonium inire, si nolit in ordine perseverare. Quia ad nullam continentiae legem obligatur. Quæ si eris autem, quandiu possit resistere. Respondeo, quodcumque ante pubertatem resistere posse: vel statim ac pubertatem adeptus est, ita ut necesse sit ratificet, pubertatem adeptus.

DVBIVM XXVIII.

An Ordo Sacer per vim, vel metum assumptus, dirimit matrimonium postea initum?

²¹⁵ S Ordo obligat ad continentiam unde matrimonium postea initum irritum est. Quia sic ordinatus characterem ordinis accipit, cui annexa est castitas. Cum ergo accessorium sequatur naturam principalis Regula Accessorium. 42. de reg. iur. in 6. ac principale valeat, valebit quoque accessoria ad castitatem obligatio: unde matrimonium postea initum, irritum erit. Certè metu baptizatus, compellitur servare fidem, reliquasque Ecclesiæ leges, eo quod characterem recipiat, C. de Iudais, d. 45. quod est ex concil. Tolet. 4. c. 66. At ut fides, & lex Christiana comitantur characterem Baptismi, ita castitas Ordinis characterem. Sic Supplement. sum. Pisanæ v. Ordinatus 1. num. 6. Tabie. v. Ordo 2. fin. Armilla. v. Ordo. nu. 6. Rota in nouissi. p. 1. decis. 560. à n. 7. Gaëta repet. c. Ad limina 30. qu. 1. §. 3. qu. 19. n. 96. Palud. in 4. diff. 38. q. 3. a. 4. concl. 6. n. 28. D. Antonin. 3. p. tit. 14. c. 16. Sotus l. 7. de iust. q. 2. a. 5. in solut. ad argu. ultimum.

²¹⁶ Ordo is per vim vel metum assumptus nec obligat sic initiatum continentiam servare, nec dirimit matrimonium postea contractum. Quia constitutio Ecclesiæ non obligat Clericos directe ad castitatem, sed ad castitatis votum emittendum. Quare qui votum illud castitatis in susceptione Ordinis Sacri tacite emittit, ex solo voto ad eam tenetur: & solum obligat constitutio Ecclesiæ, quando hic ini-

tatus votum non emisit. At hic cum in susceptione ordinis non habuerit voluntatem contrariam, vere votum annexum Ordini tacite emisit instar aliorum Clericorum. Cum ergo ex voto non manserit obligatus, irritante illud eadem Ecclesia ratione metus, nulla ratione manebit obligatus: unde matrimonium postea contractum minime dirimetur. Ita Sanchez l. 7. d. 29. n. 5. Richat. in 4. diff. 25. a. 4. q. 2. ad 3. Maior. diff. 14. q. 2. in solut. ad 5. Sotus diff. 25. q. 1. a. 2. ad 3. Henric. l. 10. c. 14. nu. 3. & l. 12. c. 5. n. 9. lit. Q. Azor. l. 13. c. 14. qu. 8. Petr. de Ledes. de Sac. Ordin. c. 6. difficul. 3. dicto 2. Sa sum. verb. Ordo, n. 14. Barth. à Ledes. de Ord. dub. 14. Vega 10. 2. sum. c. 57. casu 6.

²¹⁷ Probabilior mihi sententia hæc. Quia ius id servat in metu gestis, ut ea quæ facile reparari, & ad pristinum statum restitui ope Iudicis nequeunt, omnino cesset: ne destitatur remedio iniuriarum metum passus. Ob eam planè rationem matrimonium metu initum irritat: quod semel contractum dissolui à Iudice nequeat. At cum ceteri contractus irritari facile possint à Iudice, eos metu initos non irritat, sed à Iudice rescindendos relinquit. Cum ergo obligatio ad castitatem ordini Sacro annexa, ubi semel contracta fuerit ope Iudicis dissolui non possit, æquum est, ut Ecclesia eam obligationem irritat. Colligo, posse hunc licet matrimonium contrahere. Quia sola obligatio ad castitatem Ordini annexa posset obstaculo esse: non tenetur continere, ut videmus. Imò nec tenetur continere, quamvis metus non sit cadens in virum constantem, modo sit talis, ut præ timore illo initiatum esset: eoque secluso nullatenus initiatus. Hoc quidem probabile esse iudico, licet probabilis fateor esse oppositum nempe solummodo metum cadentem in constantem virum id operari.

CAPVT XXIII.

Circa Cognationis carnalis Impedimentum.

DVBIVM XXXIX.

An consanguinitas in prim gradu lineare, &c. dirimat iure naturalis matrimonium?

²¹⁸ **R**ECOLO ex sect. 1, triplicem esse cognationem, quæ matrimonium dirimit: Naturalem seu carnalem spiritalem & Legalem: triplicemque esse consanguinitatis lineas, Rectam descendit à patre in filios nepotes, & lineam Rectam ascendit à filiis in patrem, avum, &c. Transversalem, quæ est collatio personarum quæ ab vno eodèque principio descendunt, ut sunt